

Sammontalon arkkitehtuurikilpailu 2019

Arkkitehtuurikilpailun 2. vaiheen ehdotusten pedagogis-toiminnallinen arvio
perusopetuksen tilojen osalta

Sammonlahden koulu 29.4.2019
Vesa Raasumaa, rehtori

Perusopetuksen tilakokonaisuuksien suunnittelu- ja arviointiperusteet

Perusopetuksen tilojen osalta Sammontalon arkkitehtuurikilpailun ehdotusten pedagogis-toiminnallinen arviointi pohjautuu kilpailuohjelman liitteessä esitettyyn toiminnan kuvaukseen (ks. kilpailuohjelman liite 10) sekä Sammontalon tilojen käytön optimoinnin pohjalta syntyneeseen tilaohjelmaan (ks. kilpailuohjelman liite 5) sekä niiden pohjalta luotuun viitteelliseen tilojen sijoittelumalliin (ks. arvioinnin luku 8).

Arvioinnin laadinnan tukena on käytetty myös seuraavia aineistoja ja prosesseja:

- Sammonlahden opetushenkilöstölle tehdyn oppimaisemakyselyn 1/2019 tulokset (39 vastaajaa/DL 24.4.2019)
- Sammonlahden koulun rehtoriseminaarin johtopäätökset 24.4.2019 (5 rehtoria)
- Sammonlahden yläkoulun opettajien Sammontalo-teemaseminaarin johtopäätökset 25.4.2019 (30 osallistujaa)
- Oppilaiden näkemykset Sammontalosta 12.4.2019 kuulemisaineisto (50 oppilasedustajaa kuudesta eri toimintayksiköstä)

Sisällys

1 Rakennuksen kyky joustaa ja muuntua eri toimintojen muuttuessa	5
1.1 Sammotalot	5
1.2 Valkoinen piha	6
1.3 Katras	6
1.4 Orbit	6
2 Sisätilojen toimivuus, viihtyisyys ja kauneus	7
2.1 Sammotalot	7
2.2 Valkoinen piha	7
2.3 Katras	8
2.4 Orbit	8
3 Oppimisympäristöjen innovatiivisuus, turvallisuus ja monipuolisuus erilaiset oppijat huomioiden	10
3.1 Sammotalot	10
3.2 Valkoinen piha	10
3.3 Katras	11
3.4 Orbit	11
4 Kyky palvella eri käyttäjäryhmiä yhdessä ja erikseen eri ajankohtina	12
4.1 Sammotalot	12
4.2 Valkoinen piha	12
4.3 Katras	12
4.4 Orbit	13
5 Käyttöturvallisuus ja luonnonmukaisuus	14
5.1 Sammotalot	14
5.2 Valkoinen piha	14
5.3 Katras	14
5.4 Orbit	15
6 Ulkotilojen houkuttelevuus oppimiseen, liikkumiseen ja omaehtoiseen toimintaan	16
6.1 Sammotalot	16
6.2 Valkoinen piha	16
6.3 Katras	16
6.4 Orbit	16
7 Turvalliset liikenne- ja pysäköintijärjestelyt sekä hyvät yhteydet tontille eri liikkumismuodoilla	17
7.1 Sammotalot	17
7.2 Valkoinen piha	17
7.3 Katras	17
7.4 Orbit	17

8 Perusopetuksen opetustilaryhmittelyn perusteet	19
9 Yleisarviot ehdotuksista	21
9.1 Sammontalot	21
9.2 Valkoinen piha	21
9.3 Katras	22
9.4 Orbit	22

1 Rakennuksen kyky joustaa ja muuntua eri toimintojen muuttuessa

Tavoite

Sammontalon perusopetuksen oppimisympäristö koostuu toiminnallisesti yhdeksästä eri tilakokonaisuudesta eli maailmasta. Oppimisprosessien ytimessä ovat jokaisen vuosiluokkakokonaisuuden muuntojoustavat "perusmaailmat" (e-2/1kpl, 3-6/2kpl ja 7-9/1kpl=yhteensä 4 kpl). Perusmaailmat ovat luonteeltaan erilaisia ja lapsen ikä- ja kehitystasoa mukailevia. Oppilaiden säilytystilat sijaitsevat perusmaailmoiden yhteydessä (mm. jalkineet, päällysvaatteet, harrastusvälineet) ja kulku ulkoa niihin on sujuvaa. Tämä varmistaa sen, että Sammontalon julkisimmat tilat ovat esteettisiä ja avaria (esim. oppilaiden kengät ja vaatteet tai kuivauskaapit eivät ole hallitsevia päänäkymiä rakennukseen saavuttaessa).

Oppilaiden siirtyminen sisätiloissa ja sisätiloista ulos eivät häiritse talon muuta toimintaa. Oppimisen perusmaailmat ovat helposti muokattavia, rauhallisia ja monipuolisen oppimisen mahdollistavia. Vuosiluokkakokonaisuuksittain jäsenyviä perusmaailmoita (4kpl) täydentävät muut tilakokonaisuudet (Juhla- ja liikuntatilat 1-9, Taide- ja taito 3-9, Kielet ja viestintä 3-9, LUMATE 3-9, JOPO/nuorisotyö 7-9 = yhteensä 5 kpl), jotka ovat sisäisesti mahdollisimman muokattavia. Tilaryhmien sijoittelun peruseriaatteena on se, että kulku tilakokonaisuuksiin toteutuu sisäkautta kengättömästi ja ilman turhaa risteävää kulkua. Sammontalon ulkopuolisten käyttäjien tilat ja yhteiskäyttötilat sijaitsevat luontevasti ensimmäisessä kerroksessa. Mikäli tilojen sijoittelun kannalta on välttämätöntä, niin taide- ja taitoaineiden tilojen ryhmittelyssä voidaan käyttää myös eriyttävää tilaryhmittelyä, joka on kuvattu tarkemmin luvussa 8.

1.1 Sammontalot

Ehdotuksessa oppimisen perusmaailmat on sijoitettu vuosiluokkien 1.-6. osalta toiminnan kannalta onnistuneesti kahteen alimpaan kerrokseen. Esi- ja alkuopetuksen sijainti on erinomainen. Lisäksi 3.-6.-vuosiluokkien sijoittaminen esi- ja alkuopetuksen yläpuolelle on toimiva ratkaisu. Sen sijaan muiden tilakokonaisuuksia hajauttaminen kolmeen eri kerrokseen tuottaa paljon risteävää liikennettä. Kuvataiteen ja tekstiilityön eriyttäminen toiseen kerrokseen vaikeuttaa käsityön opetuksen joustavaa järjestämistä sekä tilojen joustavaa iltakäyttöä. Tämän lisäksi mm. kielten opetuksen, joustavan perusopetuksen ja musiikin opetuksen tilojen sijainti on epäoptimaalista tuottaen erityisesti yläkouluikäisille oppilaille paljon edestakaista kulkua kiinteistössä. Ensimmäisessä kerroksessa vaatteiden ja kenkien säilytys on kaukana pääovista hankaloittaen kengättömän koulun toteuttamista. Rakennuksen monisuuntaisista käyttömahdollisuuksista huolimatta oppimisympäristöjen hajauttaminen vaikeuttaa käyttötarkoituksen luontevaa muuttamista.

1.2 Valkoinen piha

Esityksen mukaan kaikki oppimisympäristöt sijoittuvat kahteen kerrokseen. Esi- ja alkuopetuksen oppimisympäristöt on sijoitettu toimivalla tavalla rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen. Myös 3.-6.-luokkien oppimisympäristöt sijaitsevat luontevasti rakennuksessa. Vastaavasti taide- ja taitoaineiden opiskelun tilojen hajauttaminen kahteen kerrokseen sekä molempien musiikin opetustilojen sijoittaminen toiseen kerrokseen ei ole toiminnan kannalta perusteltua. Rakennuksen kapean rungon vuoksi yksilöllisen työskentelyn ja ryhmätyön alueista on vaarana muodostua levottomia läpikulkutiloja. Tämä vaikeuttaa tilojen joustavaa hyödyntämistä. JOPO-opetuksen tilojen sijoittaminen avoimella tavalla kirjaston yhteyteen ei ole toimiva ratkaisu. Rakennuksen yksipuolisen muodon vuoksi ilmeikkäiden perusmaailmojen luominen saattaa olla vaikeaa. Tämä haaste liittyy erityisesti 7.-9.-luokkien oppilaiden oppimisympäristöjen ja oleskelutilojen toteuttamiseen.

1.3 Katras

Ehdotuksessa kaikki perusopetuksen oppimisympäristöt sijaitsevat toimintojen kannalta optimaalisesti. Erityisen ansiokasta on se, että suurimmalla käytöllä olevat taide- ja taitoaineiden tilat löytyvät rakennuksen ensimmäisestä kerroksesta. Tilojen sisäisessä sijoittelussa on kuitenkin vielä hiomisen tarvetta (esim. kuvatataiteen ja käsityön tilojen sekä JOPO- ja nuorisotilojen keskinäisen sijainnin osalta). Ehdotuksessa toiseen kerrokseen on luotu esiopetuksen tilojen lisäksi myös alkuopetuksen ja 3.-6.-luokkien perusmaailmat. Tämä mahdollistaa tilojen optimaalisen ja joustavan käytön koulupäivän aikana. TATA-aineenopetuksen tiloja lukuun ottamatta muiden aineenopetuksen tilakokonaisuuksien sijoittaminen kolmanteen kerrokseen tuo rauhallisuutta oppimisympäristöihin, mahdollistaen perusmaailmojen muokkaamiseen oppilaiden ikä- ja kehitystason huomioivalla tavalla. Lisäksi rakennuksen jakaantuminen selkeisiin osastoihin luo mahdollisuuksia tilojen muokkaamiseen myös muihin käyttötarkoituksiin.

1.4 Orbit

Ehdotus perustuu joustaviin ja muokattaviin oppimisympäristöihin. Ratkaisussa taide- ja taitoaineiden tilat on jaettu kahteen eri kerrokseen. Erityisesti 7.-9.-luokkalaisten oppimista palvelevat aineenopetuksen tilat on toteutettu kolmeen kerrokseen. Lisäksi 3.-6.-luokkien perusmaailmat on sijoitettu kolmanteen kerrokseen. Em. ratkaisusta seuraa se, että koulupäivän aikana on jatkuva liikenne kolmen eri kerroksen välillä. Koska sisäinen liikenne toteutuu rakennuksen keskellä olevan avaran portaikon kautta, niin tästä seuraa haasteita akustiikalle sekä erityisesti portaikon äärellä sijaitsevien työtilojen toimivuudelle. Rakennuksen avoimen muodon vuoksi tilojen rajaaminen ja muokkaaminen muuhun käyttötarkoitukseen on haasteellista.

2 Sisätilojen toimivuus, viihtyisyys ja kauneus

Tavoite

Sisätilojen toimivuuden kannalta keskeiset periaatteet ovat kengättömyys (paitsi käsityön kovien materiaalien ympäristö) ja mahdollisimman vähäinen siirtymäliikenne tilaryhmien välillä. Oppimisen perusmaailmat ovat oppilaan ikä- ja kehitysvaiheen mukaisia. Hyvän työrauhan ja pedagogisesti ergonomisten oppimisympäristöjen takeena ovat miellyttävä akustiikka sekä häiriöttömät, ärsykeettömät ja sopivasti luonnonvaloa tarjoavat oppimaisemat. Yhteiskäytössä olevat tilat tarjoavat mahdollisuuden myös suurryhmien kokoontumiselle koulupäivän kaikkina aikoina (n. 200 oppilasta). Yhteisiin tiloihin sisältyy myös rauhallisia soppia yksilö- ja pienryhmätyöskentelyyn. Ravintola ja siihen liittyvä esiintymistila on sekä akustisesti että esteettisesti miellyttävä kokonaisuus. Ensimmäisen kerroksen julkisimmat tilat toimivat näyttely- ja tapahtumatiloina.

2.1 Sammontalot

Ehdotuksessa esi- ja alkuopetuksen sekä 3.-6.-luokkien oppilaiden siirtymäliikenne ohjautuu selkeästi ulkoalueilta kerroksiin, joissa perusmaailmat sijaitsevat. Vastaavasti 7.-9.-luokkalaisten kulkureitit ovat jäsentymättömämmät. Aineenopetuksen tilakokonaisuuksien sijoittaminen kolmeen eri kerrokseen tuottaa runsaasti siirtymäliikennettä eri tilakokonaisuuksien välillä ja erilaisia liikkumisesta johtuvia aistiärsykeitä vaikeuttaen kengättömän koulun periaatteen toteuttamista. Suuri rakennuksen koko saattaa estää luonnonvalon kulkeutumista erityisesti rakennuksen keskiosiin. Lisäksi hallinto- ja henkilöstötilojen sijainti kolmannessa kerroksessa heikentää niiden hyödynnettävyyttä. Oppimisen perusmaailmat rajautuvat esi- ja alkuopetuksen sekä 3.-6.-luokkien osalta selkeästi omiin kokonaisuuksiin, joskin tilojen käyttö vaikuttaa kaavamaiselta ja sokkeloiselta. Yläkouluikäisten oppilaiden opetuksen järjestämisen kannalta tilakokonaisuudet noudattavat viitteellistä tilaohjelmaa, mutta tärkeitä yhteiskäyttöetuja ei kuitenkaan saavuteta. Taide- ja taito-opetuksen jakaminen kahteen kerrokseen ja päiväkodin läheisyyteen ei ole optimaalisin ratkaisu. Kolmanteen kerrokseen sijoittuva LUMATE-alueen katettu ulkolaboratorio on mielenkiintoinen uusi innovaatio.

2.2 Valkoinen piha

Ehdotuksen mukaisessa rakennuksessa esi- ja alkuopetuksen sekä 3.-6.-luokkien oppilaiden siirtymäliikenne ulkoalueille ohjautuu valkoisen pihan ympärille muodostuvista tiloista kahden porrashuoneen kautta. Oppilaiden säilytystilat ovat luontevasti kulkureittien yhteydessä, joskin vaate- ja lokerosäilytyksen yhdistäminen monitoimisiin oppimisalueisiin ei ole realistinen ratkaisu. 7.-9.-luokkien oppilaiden pääkulkureitin sijoittaminen liikuntasalirakennuksen yhteyteen tuottaa ratkaisun, jossa oppilaiden vaatesäilytys jää kapean käytävähäytteen taakse pääaulaan. Yläkouluikäisten oppilaiden säilytystilojen sijoittaminen ruokailuauvan yhteyteen luo

levottomuutta sekä vaikeuttaa yhteisen aulatilaa häiriötöntä käyttöä. Kaikkien tilojen sijoittaminen kahteen kerrokseen vähentää kerrosten välistä liikennettä. Toisaalta aineenopetuksen tilojen hajauttaminen pääaulan ympärille molemmissa kerroksissa tuottaa jatkuvan siirtymäliikenteen tilakokonaisuuksien välillä sekä estää yhteiskäyttöetujen saavuttamista esim. TATA-aineiden osalta. Oppilashuolenpidon tilojen sijainti henkilöstö- ja hallintotilojen takana vaikeuttaa niiden joustavaa käyttöä. Rakennuksen toisessa kerroksessa olevat erkkeri-ikkunat sekä monitoimiparvekkeet tarjoavat miellyttäviä oleskelu- ja opiskelutiloja oppilaille. Lisäksi rakennuksen ikkunaratkaisut tuovat paljon luonnonvaloa sisätiloihin kaikissa osissa rakennusta.

2.3 Katras

Ehdotuksessa perusopetuksen oppimisympäristöt sijoittuvat toimintojen kannalta erinomaisesti. Oppimisen perusmaailmojen sijoittaminen kokonaisvaltaisesti toiseen (esi- ja alkuopetus sekä kaksi 3.-6.-luokkien perusmaailmaa) ja kolmanteen kerrokseen (7.-9.-luokkien perusmaailma) tuottaa rauhallisia oppimaisemia ja mahdollisimman vähän ylimääräisiä aistiärsyksiä sekä sisäistä siirtymäliikennettä. Kaikkien taide- ja taitoaineiden opetustilojen sijainti ensimmäisessä kerroksessa vahvistaa Sammontalon merkitystä eri-ikäisten oppijoiden luovuuden ja sivistyksen vaalijana. Ratkaisu mahdollistaa myös sen, että TATA-opetuksen tilat ovat joustavasti päiväkodin, esi- ja alkuopetuksen, 3.-6.-luokkien sekä ulkopuolisten toimijoiden käytössä. Muiden aineenopetuksen tilakokonaisuuksien (LUMATE ja KIVI) sijoittaminen rakennuksen kolmanteen kerrokseen tarjoaa aineenopetuksen tilakokonaisuuksien välisiä yhteiskäyttöetuja sekä luo aidon mahdollisuuden erilaisten tilamaailmojen toteuttamiseen. Oppilaiden kulku piha-alueille on toteutettavissa neljän porrashuoneen kautta. Piha-alueiden käytön kannalta liikkuminen toteutuu siten, että esi- ja alkuopetuksen sekä 3.-6.-luokkalaisten kulku toteutuu pääosin ns. projektipihan puoleisista porrashuoneista. Vastaavasti 7.-9.-luokkalaisten kulku on toteutettavissa pääsisäänkäynnin yhteydessä olevien porrashuoneiden kautta. Toisen ja kolmannen kerroksen välinen "umpiporras"-ratkaisu on myös perusteltu. Valoaulan ja kirjasto yhteydessä olevat kattoikkunat tuottavat valoa keskusaulaan, jossa päiväkodin toiminnallisesta salista ja oppimisen portaista muodostuva auditorio mahdollistaa yhteisten tilaisuuksien järjestämisen koko koulupäivän ajan.

2.4 Orbit

Ehdotus koostuu avoimista tilakokonaisuuksista. Ympyräpihojen ja -aulojen yhteyteen muodostuvat oppimismaailmat on hajautettu kolmeen kerrokseen. Oppilaiden siirtymäliikenne ohjautuu kolmen eri piha-alueen kautta. Kulku esi- ja alkuopetuksen sekä 3.-6.-luokkien perusmaailmoihin on selkeää. Toisaalta 7.-9.-luokkalaisten kulkureitit ovat jäsentymättömämmät. Erityisesti yhteys päiväkodin pihan vierestä vaikuttaa toimimattomalta. Aineenopetuksen tilakokonaisuuksien sijoittaminen kolmeen eri kerrokseen tuottaa runsaasti siirtymäliikennettä eri tilakokonaisuuksien välillä ja erilaisia liikkumisesta johtuvia aistiärsyksiä sisätiloissa - vaikeuttaen samalla

kengättömän koulun periaatteen toteuttamista. Rakennuksen tiivis muoto ja laajat ikkunapinnat tuottavat runsaasti luonnonvaloa kaikkiin kerroksiin. Toisaalta rakennuksen muoto vaikeuttaa optimaalisten tilakokonaisuuksia muodostamista, koska väliseinillä ja rakenteilla ei pidä liikaa estää luonnonvalon kulkua kerroksissa. Taide- ja taito-opetuksen jakaminen kahteen kerrokseen sekä kuvataiteen ja musiikin tilojen sijoittaminen toiseen kerrokseen henkilöstö- ja hallintotilojen yhteyteen ei ole optimaalinen ratkaisu.

3 Oppimisympäristöjen innovatiivisuus, turvallisuus ja monipuolisuus erilaiset oppijat huomioiden

Tavoite

Oppimisympäristöjen innovatiivisuus ilmenee siinä, että perusopetuksen tilakokonaisuudet vastaavat eri-ikäisten oppilaiden tarpeita ja tukevat joustavaa monitieteistä tapaa oppia. Onnistunut oppimisen "siltaaminen" (monipuolinen ja joustava tilaryhmien käytettävyys) ja tarjouma-ajattelu (erilaisia virikkeitä ja inspiraation lähteitä tarjolla) ovat keskeisessä roolissa. Luovaa ongelmanratkaisua, laaja-alaista osaamista ja konseptuaalisen ajattelun kehittymistä tukevat resurssit sijaitsevat keskeisillä paikoilla ja mahdollisimman avoimesti. Tilakokonaisuuksien sisällä avoimien (julkinen), intensiivisten (puoliavoin/puolisuljettu) ja hiljaisten (suljettu) työtilojen sijoittelu mukaillee oppilaan ikä- ja kehitystasoa sekä erityistarpeita. Hiljaisen oppimisen, ajattelun ja sinnikkään harjoittelun tilat sijaitsevat rauhallisissa paikoissa kunkin tilaryhmän sisällä. Vaativaa erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden (mm. psykososiaalinen tuki) ja perusopetukseen valmistavan opetuksen tilat ovat helposti saavutettavissa ja tarvittaessa erotettavissa perusmaailmasta (e-2, 2*3-6 ja 7-9). Julkiset tilat ovat turvalliset (ei esim. vaarallisen kiipeilyn mahdollistavia matalia kaiteita) ja helposti hahmotettavia (riittävät kontrastit).

3.1 Sammontalot

Ehdotuksessa tilakokonaisuudet muodostuvat rakennuksen kahteen pääosaan jakavan keskusaulan molemmille puolille. Avarasta aulasta on kuitenkin vaikeaa hahmottaa kaikkia käytössä olevia tiloja, joten erilaiset virikkeet jäävät osittain piiloon. Konseptuaalista ajattelua kehittävä taide- ja taitoaineiden tilat sijaitsevat kahdessa kerroksessa, joten niiden joustavaa yhteiskäyttöä on vaikeaa toteuttaa. Oppimisen perusmaailmojen sisällä tilojen sijoittelu on toiminnan kannalta melko kaavamaisista ja käytävämäistä. Oppilaiden ikä- ja kehitystasoa sekä erityistarpeita tukevia tilaratkaisuja on vaikeaa tunnistaa. Julkiset tilat vaikuttavat turvallisilta (mm. pääkäytävä ja siihen liittyvät tilat), joskin rakennuksen pääkäytävän ylikulkusillat saattavat aiheuttaa riskitilanteita arjessa. Rakennuksen monisuuntainen käyttömahdollisuus lisää turvallisuutta, mutta sisääntuloreittejä ja sisäportaikkoja on paikka paikoin vaikea hahmottaa.

3.2 Valkoinen piha

Ehdotuksessa hallitsevaa on runsas ikkunapintojen määrä ensimmäisessä kerroksessa ja säännöllisesti toistuvat erkkeri-ikkunat toisessa kerroksessa. Rakennuksen muoto määrittelee perusmaailmat selkeästi esi- ja alkuopetuksen sekä 3.-6.-luokkien osalta. Taide- ja taitoaineiden oppimisympäristöjen jakaminen kahteen kerrokseen sekä aineenopetuksen tilojen nauhamainen sijoittelu rakennuksen toiseen kerrokseen johtavat siihen, että tilakokonaisuuksien sisäinen ja niiden välinen yhteiskäyttö on

vaikeaa erityisesti LUMATE- ja kielten ja viestinnän opetuksen osalta. Opetussuunnitelman mukaisessa oppimisessa yksilöllisten perustietojen ja -taitojen harjoittelun lisäksi tärkeässä roolissa ovat luovaan ongelmanratkaisuun, vuorovaikutukseen, keksimiseen ja yrittäjyyteen kannustavat oppimisprosessit. Tämä edellyttää mm. kuvataiteen ja käsityön (kovat ja pehmeät materiaalit) oppimisympäristöjen sijoittamista lähelle toisiaan. Ehdotuksessa TATA-tilakokonaisuus on hajautettu kahteen kerrokseen. Tämän lisäksi musiikin ja kotitalouden opetustilat on sijoitettu toimimattomasti kiinteistön toiseen kerrokseen. Niiden tulisi sijaita rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa tapahtumien toteuttamisen ja huollon kannalta otollisissa paikoissa. Tukea tarvitsevien oppilaiden näkökulmasta psykososiaalisen oppilashuollon tilojen sijoittaminen hallintotilojen taakse on toimimaton ratkaisu. Rakennuksen julkiset tilat ovat turvalliset, mikäli toisen kerroksen aukkojen yhteyteen tulevat kaiteet pystytään toteuttamaan turvallisuutta edistävällä tavalla. Valkoisen pihan käytettävyys eri vuodenaikoina vaikuttaa epärealistiselta.

3.3 Katras

Ehdotus vastaa tilojen sijoittelun osalta erinomaisesti perusopetuksen koulun toiminnallisia tarpeita. Taide- ja taitoaineiden oppimisympäristöjen sijoittaminen keskeiselle paikalle ensimmäiseen kerrokseen - kirjaston läheisyyteen - tukee laaja-alaisen osaamisen, konseptuaalisen ajattelun ja virikkeellisen opetuksen toteuttamista. TATA-tilojen keskinäisessä sijoittelussa ja suunnittelutilan sijainnissa on kuitenkin kehitettävää. Ehdotuksen mukainen perusmaailmoiden selkeä ja ositettu sijoittelu mahdollistaa myös erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden sekä kieli- ja kulttuuriryhmiin kuuluvien oppilaiden tarpeiden esteettömän huomioimisen omissa lähioppimisympäristöissään. Rakennuksen julkiset tilat ovat turvalliset, koska liikkuminen kerrosten välillä toteutuu avarien sisäportaiden ja eri-ikäisille oppilaille rajattujen ulkoportaikkojen kautta. Ulkoportaikkojen paikat ovat selkeästi hahmotettavissa. Lisäksi ehdotuksen mukainen tilaratkaisu minimoi sisäistä siirtymäliikennettä.

3.4 Orbit

Ehdotuksessa tilakokonaisuudet on jaettu toiminnan kannalta haastavalla tavalla eri kerroksiin. Taide- ja taitoaineiden oppimisympäristöt on hajautettu ensimmäiseen ja toiseen kerrokseen. Tämä vaikeuttaa oppimisen siltaamista erityisesti luovaa ongelmanratkaisua edellyttävissä oppimiskokonaisuuksissa. Tilakokonaisuudet on ilmaistu osittain hyvin viitteellisesti, mutta esim. LUMATE-kokonaisuus on kuvattu toteuttamiskelpoisella tavalla. Aineenopetuksessa tilakokonaisuuksien välinen yhteiskäyttö on vaikeaa, koska tilat sijaitsevat etäällä toisistaan. Sama epäkohta liittyy myös 3.-6.-luokkien oppilaiden tilakokonaisuuksiin, koska ne sijaitsevat eri kerroksissa. Hajautettu tilaratkaisu vaikeuttaa tukea tarvitsevien oppilaiden opetusjärjestelyjä. Avarat ja valoisa oppimaisemat ovat turvallisia, joskin keskusaulan portaikon käyttöturvallisuuden tulee kiinnittää erityishuomiota.

4 Kyky palvella eri käyttäjäryhmiä yhdessä ja erikseen eri ajankohtina

Tavoite

Palvelukyvyn perustana on tilakokonaisuuksien luonteva keskinäinen integroituminen sekä tilojen hyvä saavutettavuus ja huolto. Yhteiskäyttötilat sijaitsevat mahdollisimman lähellä kiinteistön ydinalueita ensimmäisessä kerroksessa (esim. TATA-alue, liikunta- ja juhlatilat, kirjasto ja ravintola). Tilojen palvelukykyyn liittyy myös hyvä äänieristys, akustiikka ja ilmanvaihto (erityisesti aulat, liikennetilat, ravintola, kotitalouden tilat sekä musiikin ja käsityön koviin materiaalien tilat).

4.1 Sammontalot

Ehdotuksessa tilaryhmien keskinäisessä integroitumisessa on perusopetuksen järjestämisen kannalta useita toiminnallisia puutteita. Yhteiskäyttöiset taide- ja taitoaineiden tilat sijaitsevat kahdessa kerroksessa, joten päiväkäytön lisäksi niiden iltakäyttö on haasteellista. Huoltoreitit rakennukseen ovat toimivia. Sisätilojen käytön kannalta liikunta- ja juhlatilat sijaitsevat hyvässä paikassa kiinteistöä, mutta ulkokäytön kannalta sijainti jää hieman etäälle ulkokentistä. Äänieristyksen ja akustiikan kannalta tilojen sijoittelu on toimivaa.

4.2 Valkoinen piha

Ehdotuksessa esi- ja alkuopetuksen sekä 3.-6.-luokkien tilaryhmät ovat luontevilla paikoilla rakennuksessa. Ehdotuksen mukaan tilaryhmien keskinäisessä integroitumisessa on toiminnallisia puutteita erityisesti taide- ja taitoaineiden tilakokonaisuuden sekä aineenopetuksen tilojen osalta. Yhteiskäyttöiset taide- ja taitoaineiden tilat sijaitsevat kahdessa kerroksessa. Ehdotuksen mukainen toteutus tuottaa haasteita päiväkäytön lisäksi myös ilta- ja tapahtumakäytössä. Huoltoreitit rakennukseen ovat toimivia. Sisätilojen käytön kannalta liikunta- ja juhlatilat sijaitsevat hyvässä paikassa kiinteistöä, mutta ulkokäytön kannalta niiden sijainti jää hieman etäälle ulkokentistä. Äänieristyksen ja akustiikan kannalta tilojen sijoittelu on toimivaa, joskin korkeassa kokoontumis- ja ruokailuaulassa miellyttävän akustiikan turvaaminen on haasteellista.

4.3 Katras

Ehdotuksessa tilakokonaisuudet integroituvat luontevasti toisiinsa. Erityisen ansiokasta ehdotuksessa on se, että kaikkein yhteiskäyttöisimmät taide- ja taitoaineiden opetuksen tilat sijaitsevat 1. kerroksessa pääaulan yhteydessä. Myös liikunta- ja juhlatilojen sekä kirjaston ja ravintolan sijainti palvelee eri käyttäjäryhmiä onnistuneesti. Selkeät porrashuoneet ja kulkureitit sekä toiminnan kannalta onnistuneesti rajatut kerroskohtaiset perusmaailmat (alakoulu 2. kerros ja yläkoulu 3. kerros) turvaavat hyvän akustiikan ja äänieristyksen. Valoaulan yhteyteen muodostuvassa

kokoontumistilassa voidaan järjestää tilaisuuksia myös ravintolan toiminnan aikana. Huoltoreitit rakennukseen ovat toimivia. Sisätilojen käytön kannalta liikunta- ja juhlatilat sijaitsevat hyvässä paikassa kiinteistöä, ja niiden sijainti on hyvä myös ulkokenttien ja lähiliikuntapaikkojen yhteiskäytön kannalta.

4.4 Orbit

Ehdotuksessa tilaryhmien keskinäisessä integroitumisessa on perusopetuksen järjestämisen kannalta useita toiminnallisia puutteita. Yhteiskäyttöiset taide- ja taitoaineiden tilat sijaitsevat kahdessa kerroksessa, joten päiväkäytön lisäksi niiden iltakäyttö on haasteellista. Avarien oppimaisemien sekä runsaan sisäisen liikenteen vuoksi äänieristyksen ja laadukkaan akustiikan turvaaminen on haasteellista. Huoltoreitit rakennukseen ovat toimivia. Sisätilojen käytön kannalta liikunta- ja juhlatilat sijaitsevat hyvässä paikassa kiinteistöä, ja niiden sijainti on hyvä myös ulkokenttien käytön kannalta.

5 Käyttöturvallisuus ja luonnonmukaisuus

Tavoite

Käyttöturvallisuus varmistetaan selkeiden kulkureittien ja säilytystilojen avulla (mm. kaikkiin tiloihin pääsy sisäkautta kengittä, mahdollisimman yksisuuntainen liikenne, eriytetyt sisääntulot perusmaailmoihin suoraan ulkoalueilta: e.-2.-luokat - 1 reitti/säilytystila, 3.-6.-luokat 2 reittiä/säilytystilat, 3.-9.-luokat 1-3 reittiä/säilytystilat). Koulupäivän aikana Sammontalon ulkopuolisten käyttäjien tilat ovat helposti rajattavissa. Asiointiliikenne yhteiskäyttötiloihin toteutuu ulko-ovien läheisyydestä. Koulun juhla- ja liikuntasali sijaitsee kenttiin ja pysäköintipaikkoihin nähden luontevasti, jotta suurten tapahtumien järjestäminen ja siirtymäliikenne on mahdollisimman sujuvaa (esim. teemapäivät, messut tai liikuntatapahtumat). Hankesuunnitelmassa mainittujen tilalaajuksien noudattaminen varmistaa oppilaiden ja henkilöstön työturvallisuuden.

5.1 Sammontalot

Ehdotuksessa kulkureitit ovat epäselviä. Myös säilytystilat kaipaavat selkiyttämistä kengättömän koulun periaatteen toteutumisen turvaamiseksi. Ulkopuolisten käyttäjien tilat ovat rajattavissa, joskin rajausten toteuttamisen jälkeen kulku rakennuksessa vaikeutuu huomattavasti. Asiointiliikenne yhteiskäyttötiloihin toteutuu osaan tiloista ulko-ovien läheisyydestä. Koulun juhla- ja liikuntasali sijaitsee kenttiin nähden hieman etäällä, jotta suurten tapahtumien järjestäminen ja siirtymäliikenne on mahdollisimman sujuvaa (esim. teemapäivät, messut tai liikuntatapahtumat).

5.2 Valkoinen piha

Ehdotuksessa kulkureitit ovat esi- ja alkuopetuksen sekä 3.-6.-luokkien oppilaiden osalta toimivia, mutta säilytystilat kaipaavat kehittämistä. Yläkouluikäisten oppilaiden osalta sekä kulkureittien että säilytystilojen toteuttamisessa on kehitettävää. Ulkopuolisten käyttäjien tilat ovat rajattavissa, joskin taide- ja taitoaineiden tilojen sijoittuminen kahteen kerrokseen vaikeuttaa tilojen rajaamista ja käyttöä. Asiointiliikenne yhteiskäyttötiloihin toteutuu luontevasti ulko-ovien läheisyydestä. Koulun juhla- ja liikuntasali sijaitsee kenttiin nähden hieman etäällä, jotta suurten tapahtumien järjestäminen ja siirtymäliikenne on mahdollisimman sujuvaa (esim. teemapäivät, messut tai liikuntatapahtumat).

5.3 Katras

Ehdotuksessa oppilaiden kulkureitit ovat toimivat, mutta perusmaailmoihin sijoitetut säilytystilat kaipaavat selkiyttämistä hyvän sisäilman ja esteettisyyden turvaamiseksi. Ulkopuolisten käyttäjien tilat ovat helposti rajattavissa ilman, että kulku rakennuksessa vaikeutuu. Asiointiliikenne yhteiskäyttötiloihin toteutuu luontevasti ulko-ovien läheisyydestä. Koulun juhla- ja liikuntasali sijaitsee kenttiin ja pysäköintipaikkoihin

nähdessä luontevasti, jotta suurten tapahtumien järjestäminen ja siirtymäliikenne on mahdollisimman sujuvaa (esim. teemapäivät, messut tai liikuntatapahtumat).

5.4 Orbit

Ehdotuksessa kulkureitit ovat hieman epäselviä. Myös säilytystilat kaipaavat selkiyttämistä kengättömän koulun periaatteen sekä siisteyden ja esteettisyyden toteutumisen turvaamiseksi. Ulkopuolisten käyttäjien tilat ovat rajattavissa, joskin taide- ja taitoaineiden tilojen sijainti kahdessa kerroksessa vaikeuttaa rajattujen tilojen käyttöä. Asiointiliikenne yhteiskäyttötiloihin ei toteudu selkeästi ulko-ovien läheisyydestä. Koulun juhla- ja liikuntasali sijaitsee kenttiin ja pysäköintipaikkoihin nähdessä luontevasti, jotta suurten tapahtumien järjestäminen ja siirtymäliikenne on mahdollisimman sujuvaa (esim. teemapäivät, messut tai liikuntatapahtumat).

6 Ulkotilojen houkuttelevuus oppimiseen, liikkumiseen ja omaehtoiseen toimintaan

Tavoite

Piha-alueet ovat selkeitä ja niillä on tarjolla eri-ikäisille oppilaille leikkiä ja liikkumista tukevia laadukkaita resursseja (3 eri pääaluetta: e-2/120+140=260 oppilasta, 3-6/520 oppilasta ja 7-9/400 oppilasta). Ulkotiloihin liittyen on tarjolla myös helposti käytettävät varastoratkaisut ja muut ulkoalueen resurssit (tilaa mm. liikunta- ja leikkivälineille, oppilaiden yhteisille polkupyörille, luonto-opetuksen välineille). Ulkoalueilla on leikkivälineiden lisäksi tarjolla myös luonnonmukaista ympäristöä opiskelun tueksi sekä katoksia tai muuta suojaa sateisina päivinä.

6.1 Sammontalot

Ehdotuksessa piha-alueet sijoittuvat luontevasti tontille ja oppimisympäristöjen yhteyteen. Ulkovarastoja ja lähiliikuntapaikkaresursseja tarvitaan lisää eri-ikäisten oppilaiden tueksi. Pihasuunnitelma kaipaa kokonaisvaltaista kehittämistä.

6.2 Valkoinen piha

Ehdotuksessa piha-alueiden pääsijoittelu on onnistunut erinomaisesti. Päiväkodin pihan sijaitsee tontin länsilaidalla mahdollistaen sen, että muu piha-alue jää yhtenäisesti perusopetuksen käyttöön. Ulkovarastoja, lähiliikuntapaikkaresursseja sekä 7.-9.-luokkalaisille sopivia ulkoaktiviteetteja tarvitaan lisää oppilaiden käyttöön. Valkoisen sisäpihan aktiivinen hyödyntäminen eri vuodenaikoina on haasteellista. Pihasuunnitelma kaipaa kokonaisvaltaista kehittämistä.

6.3 Katras

Ehdotuksessa piha-alueiden sijoittelua hallitsee päiväkodin pihan keskeinen sijainti. Aidattu piha-alue tontin itäpuolella rajaa piha-alueen kahtia tuottaen haasteita erityisesti piha-alueiden joustavalle käytölle. Pihasuunnitelma kaipaa kokonaisvaltaista kehittämistä.

6.4 Orbit

Ehdotuksessa piha-alueiden sijoitteluun vaikuttaa päiväkodin pihan keskeinen sijainti. Ulkovarastoja ja lähiliikuntapaikkaresursseja tarvitaan lisää. Pihasuunnitelma kaipaa kokonaisvaltaista kehittämistä.

7 Turvalliset liikenne- ja pysäköintijärjestelyt sekä hyvät yhteydet tontille eri liikkumismuodoilla

Tavoite

Pienten oppilaiden saattoliikenne ja pysäköintipaikat sijaitsevat luontevasti oppilaiden sisäänkulkureittien läheisyydessä (Huom. esim. 7.-9.-luokkien oppilaiden polkupyörien, mopojen ja mopoautojen säilytys sekä pienten oppilaiden reppujen "pikasäilytyspaikat" löytyvät myös rakennuksen ulkopuolelta). Rakennuksen ulkopuolella ja piha-alueilla ei ole kapeita välikköjä tai muita oppilaiden turvallisuutta vaarantavia alueita. Huoltoliikenne on eriytetty muusta liikenteestä ja ulkoalueiden talvikunnossapito on hyvin huomioitu (esim. lumen läjitys toteutuu leikkialueiden ulkopuolelle).

7.1 Sammontalot

Ehdotuksessa oppilaiden saattoliikenne ja pysäköintipaikat sijaitsevat luontevasti sisäänkulkureittien läheisyydessä. Rakennuksen ulkopuolella ja piha-alueilla ei ole kapeita välikköjä tai muita oppilaiden turvallisuutta vaarantavia alueita. Huoltoliikenne on eriytetty muusta liikenteestä. Liikenne- ja pysäköintiratkaisut kaipaavat jatkojalostamista.

7.2 Valkoinen piha

Ehdotuksessa oppilaiden saattoliikenne ja pysäköintipaikat kaipaavat selkiyttämistä. Eri puolille piha-aluetta hajautettu polkupyörien paikoitus ei toimiva ratkaisu. Rakennuksen ulkopuolella ja piha-alueilla ei ole kapeita välikköjä tai muita oppilaiden turvallisuutta vaarantavia alueita. Huoltoliikenne on eriytetty muusta liikenteestä, mutta rakennuksen länsipuolella liikenneväylä saattaa jäädä liian kapeaksi. Liikenne- ja pysäköintiratkaisut kaipaavat runsaasti jatkojalostamista.

7.3 Katras

Ehdotuksessa oppilaiden saattoliikenne ja pysäköintipaikat sijaitsevat sisäänkulkureittien läheisyydessä, mutta erityisesti päiväkodin ja alakoulun saattoliikenne kaipaa runsaasti kehittämistä. Rakennuksen ulkopuolella ja piha-alueilla ei ole kapeita välikköjä tai muita oppilaiden turvallisuutta vaarantavia alueita. Huoltoliikenne on eriytetty turvallisesti muusta liikenteestä. Liikenne- ja pysäköintiratkaisut kaipaavat jatkojalostamista.

7.4 Orbit

Ehdotuksessa oppilaiden saattoliikenne ja pysäköintipaikat sijaitsevat sisäänkulkureittien läheisyydessä, mutta erityisesti päiväkodin ja alakoulun saattoliikenne kaipaa runsaasti kehittämistä. Rakennuksen ulkopuolella ja piha-alueilla ei ole kapeita välikköjä tai muita oppilaiden turvallisuutta vaarantavia alueita.

Huoltoliikenne on eriytetty turvallisesti muusta liikenteestä. Liikenne- ja pysäköintiratkaisut kaipaavat jatkojalostamista.

8 Perusopetuksen opetustilaryhmittelyn perusteet

Sammontalon suunnittelussa noudatetaan Haahtelan (12.1.2018) tilaoptimoinnin yhteydessä määriteltyjä vähimmäisneliömääriä (huoneistoalat hym2) opetustilaryhmittäin.

Tilaryhmät suunnitellaan kokonaisuuksina ja sijoittelussa noudatetaan seuraavia viitteellisiä periaatteita (Esimerkki 3.-kerroksisesta rakennuksesta. Kaksikerroksisessa rakennuksessa 3. kerroksen tiloja voidaan siirtää 2. kerrokseen.).

1. kerros

- Esiopetuksen kotialue - 494 m², jonka läheisyydessä 1.-2.-luokkien kotialue - 782 m² - (oma sisäänkäynti ja säilytystilat)
- Taide ja taitoaineiden alue 1.-9 - 1507 m² (josta 1 musiikin tila 80 m² ja kuvataiteen tila 80 m² voivat sijaita toisessa kerroksessa 3.-6.-luokkien ympäristöjen jakajina)
- Liikunta ja juhlatilat 1.-9. - 2530 m²
- JOPO-opetuksen alue nuorisotilojen yhteydessä lähellä taide- ja taitoaineiden ympäristöä - 60 m² (mikäli nuorisotoimen tilat sijaitsevat 1. kerroksessa)

2. kerros

- 3.-6.-luokkien kotialue (2 eri ympäristöä - omat sisäänkäynnit ja säilytystilat) - 1362 m² (á 681m²)
- Tarvittaessa 1.kerroksen taide ja taito-alueesta voidaan siirtää esim. musiikin tilaa n. 80 m² ja kuvataiteen tilaa n. 80 m² ensimmäisestä kerroksesta 3.-6. luokkien yhteyteen, jolloin ko. tilat voivat toimia perusoppimisympäristöjen välissä yhteiskäyttötiloina.

3. kerros

- 7.-9.-luokkien kotialue (+reaali) - 379 m² - (oma sisäänkäynti ja säilytystilat)
- Kielet ja viestintä 3.-9.-luokat - 589 m²
- LUMATE ja tutkimusasemat 3.-9. luokat - 674 m²

Muut tilat

- Alakoulun toimistotilat sijoitetaan 1. tai 2.-kerrokseen - 89 m²
- Yläkoulun toimistotilat sijoitetaan 3.-kerrokseen - 114 m²
- Aula- ja sisääntulotilat sijoitetaan tilojen luonteen mukaisesti eri kerrokseen oppilaiden säilytystilojen läheisyyteen - 402 m²
- Koko koulun toimisto- ja henkilöstötilat (ml. puku- ja pesutilat) sijoitetaan 2. kerrokseen - 435 m²

- Esi- ja alkuopetuksen tilakokonaisuus voidaan sijoittaa myös 2. kerrokseen.

Taide - ja taitoaineiden tilojen vaihtoehtoinen erillisryhmittely

- Käsityö 1-9 (kovat ja pehmeät materiaalit) ja kuvataide 7-9 yhdessä
- Kuvataide 3-6 (yksi tila) eriytettynä ko. perusmaailmojen yhteyteen
- Kotitalous 7-9 yhdessä
- Musiikki 7-9 ja musiikki 3-6 eriytettynä siten, 3-6 musiikin tilat sijoitetaan ko. perusmaailmojen yhteyteen

9 Yleisarviot ehdotuksista

9.1 Sammontalot

Ehdotuksessa tilakokonaisuudet muodostuvat rakennuksen kahteen pääosaan jakavan näyttävän monitoimikadun molemmille puolille. Monitoimikadulta ja Sammonaulasta on kuitenkin vaikeaa hahmottaa kaikkia käytössä olevia tiloja, joten innostavat oppimisen virikkeet ja tarjoumat jäävät osittain piiloon. Konseptuaalista ajattelua kehittävät taide- ja taitoaineiden tilat sijaitsevat erillisen TATA-aulan yhteydessä kahdessa kerroksessa, joten niiden joustavaa yhteiskäyttöä on vaikeaa toteuttaa. Oppimisen perusmaailmat rajautuvat esi- ja alkuopetuksen sekä 3.-6.-luokkien osalta selkeästi omiin kokonaisuuksiin, mutta oppilaiden ikä- ja kehitystasoa sekä erityistarpeita tukevia tilaratkaisuja on vaikeaa tunnistaa. Aineenopetuksen tilakokonaisuuksien sijoittaminen kolmeen eri kerrokseen tuottaa runsaasti siirtymäliikennettä eri tilakokonaisuuksien välillä ja erilaisia liikkumisesta johtuvia aistiärsyksiä sekä vaikeuttaa kengättömän koulun periaatteen toteuttamista. Ehdotuksessa piha-alueet sijoittuvat luontevasti tontille ja oppimisympäristöjen yhteyteen. Kolmanteen kerrokseen sijoittuva LUMATE-alueen katettu ulkolaboratorio on mielenkiintoinen innovaatio.

9.2 Valkoinen piha

Ehdotuksen tilakokonaisuus on yhteisöllisyyttä korostava. Oppilaat ovat toimintaympäristöissään lähellä toisiaan sekä fyysisesti että visuaalisesti. Perusopetuksen oppilaat ja henkilöstö sijoittuvat kahteen kerrokseen pääaulan ja valkoisen pihan ympärille. Tämä on samaan aikaan sekä vahvuus että heikkous. Yli tuhannen perusopetuksen toimijan joukko muine Sammontalon käyttäjiineen saattaa olla vaikeasti hallittava kokonaisuus erityisesti pääaulan lähetyvillä. Ehdotuksessa esi- ja alkuopetuksen oppimisympäristöt on sijoitettu toimivalla tavalla rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen. Myös 3.-6.-luokkien oppimisympäristöt sijaitsevat luontevasti rakennuksessa. Sen sijaan taide- ja taitoaineiden opiskelun tilojen hajauttaminen kahteen kerrokseen sekä aineenopetuksen tilojen pitkänomainen ja osin epätarkoituksenmukaisen sijoittelu tuottaa turhaa siirtymäliikennettä vaikeuttaen opetuksen joustavaa järjestämistä erityisesti 7.-9.-luokilla. Myös aula- ja yhteiskäyttötilojen toteutuksessa on kehitettävää. Rakennuksen toisessa kerroksessa olevat erkkeri-ikkunat sekä monitoimiparvekkeet tarjoavat miellyttäviä oleskelu- ja opiskelutiloja oppilaille. Laajat ikkunapinnat tuovat paljon luonnonvaloa sisätiloihin kaikissa osissa rakennusta. Ehdotuksessa piha-alueiden yleinen sijoittelu on onnistunut erinomaiset, joskin käytännössä ulkoalueita täytyy rajata suunniteltua enemmän, jotta eri-ikäisille oppilaille tarvittavat leikki-, oleskelu- ja lähiliikuntapaikkaresurssit pystytään järjestämään turvallisesti. Päiväkodin pihan sijoittuminen tontin länsilaidalle mahdollistaa sen, että muu piha-alue jää yhtenäisesti perusopetuksen käyttöön. Ehdotettu neuvolan sisäänkäynti piha-alueiden keskeltä ei ole toimiva ratkaisu.

9.3 Katras

Ehdotuksessa kaikki perusopetuksen oppimisympäristöt sijaitsevat toimintojen kannalta optimaalisesti. Oppimisen perusmaailmojen sijoittaminen kokonaisvaltaisesti toiseen ja kolmanteen kerrokseen tuottaa rauhallisia oppimaisemia ja mahdollisimman vähän ylimääräisiä aistiärsyksiä sekä rajaa miellyttävästi sisäistä siirtymäliikennettä. Taide- ja taitoaineiden opetustilojen sijainti ensimmäisessä kerroksessa vahvistaa yhteiskäyttöisimpien tilojen joustavaa hyödyntämistä eri vuorokaudenaikoina ja eri käyttötarkoituksissa. Tilakokonaisuuksien selkeä sijoittelu tuottaa niiden välille yhteiskäyttöetuja sekä luo aidon mahdollisuuden vuosiluokkakokonaisuuksittain muodostuvien lähiyhteisöjen omaleimaisen identiteetin vahvistamiseen. Perusmaailmojen toteutus esityksen mukaisesti mahdollistaa myös oppilaiden tarvitseman tuen tarjoamisen joustavasti ja esteettömästi kotialueilla. Tilakokonaisuudet on muodostettu kerroksittain siten, että monipuolisimmat tietojen ja taitojen oppimisympäristöt sekä osallisuutta, avoimia vaikuttamismahdollisuuksia, hyvinvointia ja Sammontalon yhteisöllisyyttä korostavat oppimisympäristöt ovat helposti ja turvallisesti saavutettavissa kaikista suunnista. Päiväkodin salin liittäminen osaksi valoaulaa on erinomainen yksittäinen tilankäyttölinn innovaatio. Rakennusten kerroksia mukailien oppimisen käsitteellisyys kasvaa Sammontalossa ylöspäin noustessa. Esityksen mukainen tilaratkaisu tuottaa oppilaan ikä- ja kehitystasoa mukailevan "inspiroivan jännitteen" - korostaen monipuolisen oppimisen, tavoitteellisuuden, ihmisenä kasvamisen ja laajan yleissivistyksen saavuttamisen tärkeyttä elämässä. Esityksessä on kehitettävää mm. tilakokonaisuuksien sisäisen tilasijoittelun, oppilaiden oleskelutilojen ja ulkoalueiden toteutuksen osalta. Myös ulkoalueet sekä liikenne- ja pysäköintiratkaisut kaipaavat jatkojalostamista.

9.4 Orbit

Ehdotus tarjoaa valoisia ja inspiroivia oppimaisemaisemia kaikissa kerroksissa. Tilankäyttölinn kerros- ja pohjaratkaisu on lupaava ja monia mahdollisuuksia tarjoava. Ehdotuksessa tilakokonaisuudet on kuitenkin jaettu toiminnan kannalta haastavalla ja epätarkoituksenmukaisella tavalla eri kerroksiin. Tämän vuoksi toiminnallisia ja monipuolista oppimista tukevia yhteiskäyttöetuja on vaikea saavuttaa. Esimerkiksi taide- ja taitoaineiden opetuksen järjestämisessä toteutetut tilaratkaisut vaikeuttavat oppimisen siltaamista erityisesti luovaa ongelmanratkaisua edellyttävissä oppimiskokonaisuuksissa. Myös muussa aineenopetuksessa ja 3.-6.-luokkien opetuksen järjestämisessä tilakokonaisuuksien välinen yhteiskäyttö on vaikeaa, koska tilat sijaitsevat etäällä toisistaan. Ehdotuksen mukaiset tilaratkaisut tuottavat tarpeetonta sisäistä siirtymäliikennettä ja vaikeuttavat rauhallista työskentelyä. Rakennuksen avoimen muodon vuoksi hyvän akustiikan turvaaminen sekä tilojen rajaaminen ja muokkaaminen muuhun käyttötarkoitukseen on haasteellista.